Ehl-i Sünnet Savunması Kitaplığı: 16

# MİRAÇ MUCİZESİ




Sinan Yılmaz

Ehl-i Sünnet Savunması Kitaplığı: 16

# MİRAÇ MUCİZESİ

Sinan Yılmaz

# İÇİNDEKİLER


| | |
|---|---|
| Giriş | 3 |
| Miraç, ruh ve bedenle beraber olmuştur. | 4 |
| Birinci Delil: Bir gece kulunu Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya yürüttü. | 4 |
| İkinci Delil: O zatı tesbih ve tenzih ederiz ki bir gece kulunu yürüttü. | 5 |
| Üçüncü delil: Kulunu gece yürüttü. | 8 |
| Dördüncü Delil: Necm suresindeki, miraçla ilgili ayetler. | 9 |
| Beşinci Delil: İnsanların kabullenmekte zorlanmalarıdır. | 12 |
| Altıncı Delil: Miraç gecesinde Bakara suresinin son ayetleri vahyedilmiştir. | 14 |
| Yedinci Delil: Peygamberimizin Burak isimli bir bineğe binmesidir. | 14 |
| Sekizinci Delil: Hadis-i şerifler, alimlerin icmaı ve ümmetin ittifakıdır. | 15 |
| Miracın rüyada olduğunu iddia edenlere cevaplar | 16 |
| Birincisi: (İsrâ gecesi) sana açıkça gösterdiğimiz o rüyayı… | 17 |
| İkincisi: Göğe çıkmadıkça sana asla inanmayız. | 19 |
| Üçüncüsü: Vücudu değil, ruhu götürülmüştür | 22 |
| Miraç ile ilgili sorular ve cevaplar | 24 |
| Birincisi: Miraç hadisesinin fizik kanunlarıyla ispatı mümkün mü? | 24 |
| İkincisi: Allah gökte değildir. O halde Peygamberimiz (asm) Allah'ı görmek için neden göğe çıkmıştır? | 27 |
| Üçüncüsü: Allah bize her şeyden daha yakın iken, miraca ne ihtiyaç vardır? | 30 |
| Dördüncüsü: Miracın hikmeti nedir? | 32 |
| Beşincisi: "Yetmiş bin perdeyi aşıp Allah'ı görmek" ne demektir? | 34 |
| Altıncısı: Bir beşer, bedeniyle semaya nasıl çıkabilir? | 37 |
| Yedincisi: Miracın benzeri olaylar var mı? | 39 |

# GİRİŞ

Bir itikat dersinde daha sizlerle birlikteyiz. Konumuz **miraç**...

Önce **isra** ve **miraç** kavramlarının, manasını hatırlayalım:

Efendimiz (asm)'ın Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksâ'ya, bir gece yürüyüşüyle götürülmesine **"isra"** denir. Oradan göklere çıkarılmasına da **"miraç"** denir.

İsra ve miraç kavramları farklı olsa da günlük kullanımda **"miraç"** denildiğinde, her iki olay birlikte kastedilir.

Alimlerimiz şöyle der: Miraç üç bölümden meydana gelir:

**1.** Hz. Peygamber (asm)'ın Mescid-i Haram'dan Mescit-i Aksa'ya götürülmesidir. Bu, ayetle sabit olduğundan dolayı, bunu inkâr eden kâfir olur.

**2.** Peygamberimiz (asm)'ın göklere, yüksek makamlara ve **sidre-tü-l müntehaya** çıkmasıdır. Bu, hadis-i meşhur ile sabittir. Bunu inkâr eden ehl-i dalalet olur. **Hadis-i meşhur**, her tabakada, en az üç ravisi bulunan hadislerdir.

**3.** Peygamberimiz (asm)'ın imkan ile vücup ortasına girmesi, Arş'ı, Kürsü'yü, cennet ve cehennemi müşahede etmesidir. Bu, **hadis-i ahad** ile sabittir. Bunu inkâr eden ehl-i bid'a olur. **Hadis-i ahad,** herhangi bir tabakada, tek bir ravisi bulunan hadistir.

Bizler bu eserde, Efendimiz (asm)'ın miraçta gördüklerine ve seyahatinin teferruatına girmeyeceğiz. Zaten bunun bir kısmını biliyorsunuz ve çokça dinlemişsinizdir. Seyahatin detayını öğrenmek isteyen, başta Buhari ve Müslim olmak üzere, hadis kaynaklarına müracaat edebilirler.

## Miraç, ruh ve bedenle beraber olmuştur.

Bizim bu eserdeki odak noktamız, **miracın bedenle olduğu** meselesidir. Maalesef bazı kimseler, miracın uykuda gerçekleştiğini söylemektedirler. Bizler bu eserde inşallah, miracın bedenle olduğunu, kati bir surette ispat edeceğiz.

Sözü uzatmadan, hemen meselenin**, Birinci delilini** işleyelim:

## Birinci Delil: Bir gece kulunu Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya yürüttü.

Miracın bedenle olduğuna **Birinci delil**, isra seyahatinin anlatıldığı, İsra suresinin 1. ayetidir. Bu ayet-i kerimede şöyle buyurulmuş:

**سُبْحَانَ الَّذِي O zatı tesbih ve tenzih ederiz ki أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلاً bir gece kulunu yürüttü مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الأَقْصَى Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya...**

İsra seyahatinin anlatıldığı bu ayette, أَسْرَى بِعَبْدِهِ denilerek **"abd"** ifadesi kullanılmıştır. **"Abd"** kelimesi, ruh ve bedenin toplamından ibarettir ve Kur'an'da geçtiği bütün yerlerde, ruh ve beden bütünlüğünü ifade etmiştir. Mesela:

**أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى عَبْدًا إِذَا صَلَّى Namaz kıldığı zaman, bir kulu engelleyeni gördün mü?** ayetindeki **"abd"** kelimesiyle, beden ve ruh bütünlüğü kastedilmiş; sadece beden veya sadece ruh kastedilmemiştir.

Yine Hz. Nuh hakkında şöyle buyurulmuş:

**إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا Şüphesiz O, şükreden bir kuldu.**

Bu ayetteki **"abd"** kelimesiyle, yine beden ve ruh bütünlüğü kastedilmiş; sadece Hz. Nuh'un ruhu veya sadece bedeni kastedilmemiştir.

Hz. Musa'nın seyahatinin anlatıldığı ayette şöyle buyurulmuş:

**فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا Kullarımızdan bir kulu buldular.**

Bu ayette bahsedilen kul, Hz. Hızır'dır. Ona **"abd"** denilmiş ve bu ifadeyle, O'nun ben ve ruh bütünlüğüne kastedilmiş. Sadece ruhu veya bedeni kastedilmemiş.

Yine Allah Teâlâ, Hz. Davud ve Hz. Süleyman hakkında, **نِعْمَ الْعَبْدُ ne güzel kuldur,** buyurmuş. Bununla da onların ne sadece ruhunu, ne de bedenini kastetmiş. **"Abd"** kelimesiyle, ruh ve beden birlikteliğinden oluşan, insaniyetlerini kastetmiş.

Misalleri çoğaltmak ve onlarca misal vermek mümkündür ki, Kur'an'daki bütün **"abd"** kelimeleriyle, beden ve ruh bütünlüğü kastedilmiştir. Kur'an'daki hiçbir **"abd"** kelimesiyle, sadece ruh kastedilmemiştir.

O halde, İsra seyahatinin anlatıldığı ayet-i kerimedeki **"abd"** kelimesiyle de beden ve ruh bütünlüğü kastedilmiş olmalıdır. Bu da **isra seyahatinin**, beden ve ruhla birlikte yapıldığını ispat etmektedir. Eğer isra bedenle olmayıp, sadece ruhla olsaydı, Allah Teâlâ:

**أَسْرَى بِعَبْدِهِ "Kulunu yürüttü."** demez, **أَسْرَى بِرُوحِ عَبْدِهِ** "Kulunun ruhunu yürüttü." derdi. Ama böyle dememiş, **أَسْرَى بِعَبْدِهِ** demiş. Madem Allah böyle demiş, o halde **isra seyahati,** bedenle olmuştur. Bunu inkâr etmek, Kur'an'ın lafzını inkâr etmektir.

**İkinci Delil: O zatı tesbih ve tenzih ederiz ki bir gece kulunu yürüttü.**

İsra seyahatinin anlatıldığı, İsra suresinin 1. ayet-i kerimede şöyle buyurulmuş:

**سُبْحَانَ الَّذِي O zatı tesbih ve tenzih ederiz ki أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلاً bir gece kulunu yürüttü مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الأَقْصَى Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya...**

İsra seyahatinin anlatıldığı bu ayete, **سُبْحَانَ الَّذِي** denilerek, **سُبْحَانَ** lafzıyla başlanmıştır. Şimdi sorumuz şu:

**- Sübhan lafzı Kur'an'da, hangi tip olaylar anlatılırken kullanılmıştır?**

Cevap şudur:

Allah'ın azametini ve kibriyasını gösteren olaylarda; aklın idrakten aciz kaldığı hadiselerde; insanın, aklına sığıştıramadığı, kalben kabulde zorlandığı haberlerde kullanılmıştır. Birkaç örnekle meseleyi izah edelim:

Yasin suresi, 83. ayette şöyle buyrulmuş:

سُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ **Her şeyin melekûtu** *-yani mülkiyet ve idaresi-* **elinde olan zatı tesbih ederiz.**

Bakın bu ayet, her şeyin dizgininin Allah'ın elinde olduğunu beyanla, Allah'ın azametini gösteriyor. Şu koca kainatın, tek bir elden idare edildiğini beyan ediyor. Bu meseleyi anlamaktan aciz kalan akıllara ve daralan kalplere, **"Sübhan"** lafzıyla imdat ediliyor. Yani deniliyor ki: **"Allah Sübhandır. Bütün eksik ve kusurlardan; acz ve noksanlıklardan münezzehtir. Sübhan olan zat, elbette bunu yapmaya kadirdir."**

Başka bir örnek gösterelim. Enbiya suresi, 22. ayette şöyle buyrulmuş:

سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ **Arş'ın sahibi olan Allah'ı, onların vasfetmelerinden tenzih ve tesbih ederiz.**

Bakın, bu ayette de Allah'ın azameti nazara verilmiş. Allah'ın Arş'ın sahibi olduğu beyan edilmiş ve müşriklerin; eş, çocuk ve evlat isnatlarından, Allah'ın beri olduğu beyan buyrulmuş. Bu azamet ve kibriyanın, izzet ve celalin, akıl ve kalplerde kabulü için de ayete **Sübhan** lafzıyla başlanmış. Yani şu denilmek istenmiş:

Koca Arş, Allah'ın sadece küçük bir mahlukudur. **"Allah onun rabbidir ve sahibidir. Böyle yüce bir zat, nasıl olur da eş, çocuk ve evlat edinir. Sübhan sıfatıyla mevsuf olan bir zat, bundan son derece yücedir...»** İşte bu manayı veren lafız, ayetin başındaki Sübhan lafzıdır.

Son bir örnek daha verelim: Enbiya suresi, 22. ayette şöyle buyrulmuş:

**سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الاَزْوَاجَ كُلَّهَا Bütün çiftleri yaratan Allah'ı tenzih ve tesbih ederiz.**

Bu ayette de Allah'ın azameti nazara verilmiş. Âdeta yeryüzü ve şu koca kainat bir tarla ve içindeki mahlukat, o tarlaya ekilmiş birer ekin gibi gösterilmiş. O tarlanın tamamı ve içindeki her çift, Allah'ın olup, onun mülküdür. Allah'ın kudreti her şeye nüfuz etmiş, hiçbir şey onun tasarrufundan hariç kalmamıştır. İşte bu faaliyet ve hallakiyet karşısında daralan akıllara, sıkışan kalplere, **Sübhan** lafzıyla imdat edilmiş, bu lafzın manasıyla denilmiş ki:

**"Allah'a bunu yapmak çok kolaydır. Hiçbir iş ona zor gelmez. Bütün kainat, onun kabza-i kudretindedir. Allah, kendisine bir şey zor gelmekten Sübhandır."**

Bu üç örnek gibi, Kur'an'da **"Sübhan"** lafzıyla başlayan bütün ayetlerde, Allah'ın azametini gösteren icraatlardan bahsedilmiş ve bununla, Allah'ın büyüklüğü nazara verilmiştir.

İsra seyahatinin anlatıldığı, İsra suresinin 1. ayet-i kerimesinde de سُبْحَانَ الَّذِي denilerek, ayete **"Sübhan"** lafzıyla başlanmış. Demek **isra seyahati**nde de Allah'ın azamet ve büyüklüğü gözükmektedir. Azamet ve büyüklüğün gözükebilmesi için de ancak ve ancak bu seyahatin bedenle olması gerekir. Allah'ın azameti ve büyüklüğü, bir beşeri bedenle seyahat ettirmede hakkıyla gözükmekte ve dinleyene **"Sübhanallah"** dedirtmektedir.

Eğer isra hadisesi rüyada gerçekleşseydi, ayete "Sübhan" lafzı ile başlanması yersiz olurdu. Zira rüyasında bir kişiye bu gibi şeyler gösterilmesi, Allah'ın büyüklük ve azametini, hakkıyla göstermez.

**Sözün özü:** Madem ayet-i kerimeye "Sübhan" lafzıyla başlanmış, o halde isra hadisesinde, Allah'ın azamet ve büyüklüğü gözükmektedir. Azamet ve büyüklüğün gözükebilmesi için de bu seyahatin bedenle olması gerekir.

## Üçüncü delil: Kulunu gece yürüttü.

İsra seyahatinin anlatıldığı, İsra suresinin 1. ayet-i kerimede şöyle buyrulmuş:

**سُبْحَانَ الَّذِي O zatı tesbih ve tenzih ederiz ki أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلاً bir gece kulunu yürüttü مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الأَقْصَى Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya...**

İsra seyahatinin anlatıldığı bu ayet-i kerimede, **أَسْرَى بِعَبْدِهِ "Kulunu gece yürüttü."** ifadesi geçmektedir. أَسْرَى fiili, **"gece yolculuğu yapmak"** manasındadır. Fiil بِ harf-i ceriyle birlikte kullanıldığında, müteaddi olur. Bu durumda, "Gece yürüyüşü yaptırmak, gece yürütmek" manasına gelir.

**أَسْرَى** fiilinin bu manasını bulmak için, uzaklara gitmeye gerek yok. Bu fiil emir sigasıyla, Kur'an'da 5 defa geçmektedir.

Hud suresi 81 ve Hicr suresi 65. ayetlerde, Hz. Musa'ya hitaben şöyle denir:

**أَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ Gecenin bir kısmında aileni yürüt.**

Yani onları geceleyin Mısır'dan çıkart.

Tâhâ suresi 77. ayette, yine Hz. Musa'ya hitaben şöyle denir:

**وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي Andolsun ki Musa'ya, kullarımı geceleyin yürüt diye vahyettik.**

Şuara suresi 52. ayette, buna benzer şekilde şöyle geçer:

**وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُم مُتَّبَعُونَ Musa'ya, "Kullarımı geceleyin yürüt, şüphesiz takip edileceksiniz." diye vahyettik.**

Duhan suresi 23. ayette, yine buna benzer bir şekilde şöyle geçer:

**فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلاً إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ Kullarımı geceleyin yürüt. Şüphesiz siz takip edileceksiniz.**

Kelimenin geçtiği 5 ayette de أَسْرَى fiili, **"gece yürüyüşü yaptırmak"** manasında kullanılmıştır. Bütün bu kullanımlarda; bir fiil, bir yürüyüş söz konusudur ve bu yürüyüş, rüya veya hayali bir yürüyüş değildir. Ayakların üzerinde; bedenle ve cisimle bir yürüyüştür.

İsra seyahati de aynı kelimeyle anlatılmış, **أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلاً Bir gece kulunu yürüttü.** denilmiştir. Buna göre, isra seyahatinin de rüyada değil, bedenle olması gerekir. Bu kelimede, yürüyüş yapan kişinin, bedeniyle hareket etmesi vardır. Bir kişinin hayalen, keşfen veya rüyada gezdirilmesinde, أَسْرَى fiili asla kullanılmaz.

**Sözün özü: "Gece yürüttü" manasındaki أَسْرَى kelimesi, miracın bedenle olduğuna delildir.**

## Dördüncü Delil: Necm suresindeki, miraçla ilgili ayetler.

Necm suresindeki, miraçla ilgili ayetler, miracın hem bedenle olduğunu, hem de Peygamberimiz (asm)'ın semaya yükseldiğini ispat etmektedir.

İlk önce, Necm suresinin, ilk 18 ayetinin manasına bakalım; daha sonra üzerinde konuşalım:

**مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى Battığı zaman yıldıza andolsun ki وَ النَّجْمِ إِذَا هَوَى Arkadaşınız** *-yani Hz. Muhammed (asm)-* **sapmadı ve azmadı. وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى ve O, hevasından konuşmaz. إِنْ هُوَ إِلاَّ وَحْيٌ يُوحَى Onun konuşması, kendisine vahyedilenden başkası değildir. عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى Kendisine o vahyi, kuvvetleri şiddetli olan** *-yani Hz. Cebrail-* **öğretti. ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَى O ki, üstün bir akla sahiptir. Ve hemen doğruldu.** *-Yani gerçek meleklik şekliyle, o haşmetli vücuduyla dimdik oldu-* **وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَى O, en yüksek ufukta idi. ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى Sonra yaklaştı ve sarktı.** *-Yani sonra Hz. Cebrail, Peygamberimiz (asm)'e yaklaştı.-* **فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى Onunla arasındaki mesafe, iki yay kadar yahut daha az kaldı.** *-Yani Hz. Cebrail ile Efendimiz arasında, iki yay veya daha az bir mesafe kaldı.-* **فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا أَوْحَى Kuluna vahyettiği neyse, onu vahyetti. مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى Gördüğünü kalbi yalanlamadı. أَفَتُمَارُونَهُ عَلَى مَا يَرَى Onun gördükleri hakkında,**

**şimdi kendisiyle tartışacak mısınız? وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَى Andolsun onu bir kez daha görmüştü.** *-Yani Peygamberimiz (asm), Cebrail'i böyle meleklik haliyle bir daha görmüştü. Efendimizin diğer görüşlerinde, Hz. Cebrail insan suretinden gözüküyordu.-* **عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى Sidretü'l- Müntehâ'nın yanında görmüştü. عِندَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى O Sidretü'l-Müntehâ'nın yanında da Me'vâ cenneti vardır. إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى Sidre'yi kaplayan kaplıyordu**. *-Bir görüşe göre; Allah'ın nuru, diğer bir görüşe göre melekler, Sidre denilen mekanı kaplıyordu.-* **مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى Peygamberin gözü şaşmadı ve sınırı aşmadı. لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى Andolsun ki O, Rabbinin ayetlerinden en büyüğünü gördü**. *-Bazı müfessirler, bu en büyük ayetin, Hz. Cebrail olduğunu söylemişlerdir.-*

Bu ayet-i kerimelerin izahını, tefsir kitaplarına, bilhassa Razi Hazretlerinin tefsirine havale ediyoruz. Biz sadece bu ayetlerden, konumuza bakan kısmı izah edeceğiz. Aslında hiç izah etmesek, sadece manaya baksanız, Efendimiz (asm)'in miraçta semaya yükseldiğini anlarsınız. Ancak biz yine de biraz detaya girelim...

Sizlere şöyle bir soru sorsam:

- Göz, bedenin mi yoksa ruhun mu bir uzvudur?

Herhalde cevabınız, bedenin bir uzvu olduğudur. Zira ruhun görmek için, göze ihtiyacı yoktur. **Ruh bu alemi göz penceresiyle görür**. Bedenden çıkıp ayrıldığında, artık o pencereye ihtiyaç duymaz. Bu izahtan sonra, şu ayete bir daha bakalım:

**مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى Gözü ne kaydı, ne de haddi aştı.**

**Gözü kaymadı** ifadesi, Efendimiz (asm)'in başka bir yere bakmaması manasındadır. Yani gözü, başka bir yere kaymadı, sağa sola dönmedi... Gözün haddi aşmaması ise; olduğundan farklı görmemesi ve yok olanı, mevcut olarak hayal etmemesidir. Yani gördüğü haktır ve gerçektir.

**Göz neyin uzvuydu?** Bedenin uzvuydu... Peki ayet ne diyor? Diyor ki: **Gözü kaymadı ve haddi aşmadı.** Bu ifadeden şu anlaşılmaz

mı? Bu seyahat bedenle olmuştur. Zira göz, bedenin bir uzvudur. Eğer miraç, ruhun rüyada bir seyahati olsaydı, ayet-i kerimede, bedenin uzvu olan gözden bahsedilmezdi.

Ruhun gözü yoktur ve görmek için göze ihtiyacı da yoktur. İşte bu durum da ispat eder ki, miraç ruhla değil, bedenle olmuştur.

Şimdi de Efendimiz (asm)'ın gökyüzüne çıktığını ispat edelim.

**Sorumuz şu:**

- Peygamberimiz (asm) Hz. Cebrail'i nerede gördü?

Ayet diyor ki: Sidretü'l-müntehâ'nın yanında gördü.

- Peki, Sidretü'l Müntehâ'nın yanında ne var?

Cennetü'l-Me'va var.

- Peki, Dünyada Cennetü-l-Me'va ve sidretü'l-müntehâ diye bir yer var mı?

Benim bildiğim kadarıyla yok. Peki, siz böyle bir yer biliyor musunuz?

Herhalde bilmiyorsunuzdur. **Sidretü'l-müntehâ**, yedinci gökte, Arşın sağında bulunan bir ağaçtır. İmam Ahmed, Müslim ve Tirmizi'nin rivayetlerine göreyse, altıncı gökte bulunmaktadır. Yani bu mekan, dünyevî bir mekan değildir.

**Sidretü'l-müntehâ** hakkında detaylı bilgiyi arzu edenler, tefsir kitaplarına bakabilirler. Biz kendi konumuza dönelim...

Şimdi, Peygamberimiz (asm), Hz. Cebrail'i, sidretü'l-müntehâ'da gözüyle gördü. Bu, ayetle sabit.

Şimdi sorumuz şu:

**- Peygamberimizin sidretü'l-müntehâda, Hz. Cebrail'i gözüyle görebilmesi için, sidretü'l-müntehânın yanında olması gerekmez mi?**

Elbette gerekir...

**- Peki, sidretü'l-müntehânın yanında olabilmesi için, Peygamberimiz (asm)'in miraçta gökyüzüne yükselmesi ve ta sidretü'l-müntehâya kadar gitmesi gerekmez mi?**

Elbette gerekir...

**- Peki bu gereklilik, Peygamberimiz (asm)'in miraçta semaya yükseldiğini ispat etmez mi?** Biraz aklı ve muhakemesi olana ispat eder. Zaten aklı ve muhakemesi olmayana da ne desek boş...

## Beşinci Delil: İnsanların kabullenmekte zorlanmalarıdır.

Şöyle bir aklî delil sunacağız:

Efendimiz (asm) insanlara, bir gecede yaptığı seyahatini anlatıyor.

- Acaba ne anlatıyor da müşrikler Efendimiz (asm) ile alay ediyor ve dalga geçiyor?

- Acaba ne anlatıyor da yeni Müslüman olan bir kısım insanlar, dinden dönüyor ve kafir oluyor?

- Acaba ne anlatıyor da Müslümanlar kabullenmekte bu kadar zorlanıyor? İmanları sebebiyle kabul etseler de hadiseyi akıllarına sığıştıramıyor, kalplerine yerleştiremiyorlar?..

**İnsanların kabullenmekte bu kadar zorlandıkları seyahat, ne olabilir?** Acaba Efendimiz (asm), **"Ben dün gece rüyamda Mescid-i Aksa'ya gittim. Oradan da semaya yükseldim. Şöyle şöyle şeyler gördüm."** deseydi, yani bu seyahatin rüyada geçtiğini söyleseydi, müşrikler Efendimiz (asm) ile öyle alay eder ve dalga geçer miydi? Bir kısım Müslümanlar dinden döner miydi ve imanda sebat gösteren diğer Müslümanlar, kabullenmekte bu kadar zorlanır mıydı?..

Hayır, bunların hiçbiri olmazdı; çünkü rüyada bu gibi şeyleri görmek, değil peygamber için, bizler için bile mümkündür. Kalbi biraz tasaffi etmiş birisi, rüyasında bu gibi şeyleri görebilir. Hatta siz bile rüyanızda, kaç defa Kâbe'ye gitmiş, orada tavaf etmişsinizdir. Yine bir kısmınız cenneti görmüş, hatta taamlarından tatmıştır.

Eğer Efendimiz (asm), **"Ben bu seyahati rüyamda yaptım."** deseydi, Ona asla itiraz edilmez ve biraz önce saydığım hadiseler vukua gelmezdi.

Demek Peygamberimiz (asm), başka bir şeyden bahsediyor. Öyle bir şey ki, örfte emsali yok; daha önce kimse böyle bir şeyden bahsetmemiş; akıllar kabul edemiyor ve kalplere sığmıyor.

Hatta bu öyle bir hadise ki, Peygamberimizi (asm) tasdiki, Hz. Ebu Bekir (ra)'a **"Sıddık"** lakabını kazandırıyor. Çünkü Efendimiz (asm) bu hadiseyi anlatınca, müşrikler hemen Hz. Ebu Bekir'in yanına koşuyorlar. Ve olayı ona, alay eder bir tarzda anlatıyorlar. Ona**: "Buna da inanabilir misin?"** diyorlar. Hz. Ebu Bekir'in cevabıysa, **"O söylüyorsa, doğru söylüyordur."** oluyor. İşte bu sözü ondan başkası söyleyemediği için, **"Sıddık"** lakabı ona layık görünüyor.

Şimdi sorumu bir daha tekrar edeyim:

- Bu nasıl bir seyahattir ki, Efendimiz (asm) anlattığında, ortalık toz duman oluyor, niceleri imandan dönüyor, en samimiler dahi tasdikte zorlanıyor?..

Aklınıza, "Bu seyahati bedenle yapmış olmalıdır." cevabından başka bir şey geliyor mu? Herhalde gelmiyordur ve gelemez. Mantık, bu hadiseleri başka bir şeyle izah edemez.

**Eğer miraç hadisesini rüya kabul edersek,** müşriklerin Peygamberimiz (asm) ile alay etmesini izah edemeyiz; dinden dönmeleri izah edemeyiz; Müslümanların kabuldeki zorlanmasını izah edemeyiz. **Bu hadiseleri izah etmenin tek yolu, bu seyahatin bedenle olduğunu kabul etmektir.**

**Altıncı Delil: Miraç gecesinde Bakara suresinin son ayetleri vahyedilmiştir.**

Miraç gecesinde Efendimiz (asm)'a, Bakara suresinin son ayetleri vahyedilmiştir. Bu konuda İbni Mesud Hazretleri şöyle der:

**"Resulullah (asm)'a miraçta üç şey verilmiştir. Bunlar: Beş vakit namaz, Bakara suresinin son ayetleri ve ümmetinden Allah'a şirk koşmayanların büyük günahlarının affedileceğidir."** *(Müslim, İman 76; Nesai, Salât 1; Buhari, Salât, 1; Müsned, 1, 422; Müslim, İman 74)*

Kur'an ayetlerinin tamamı, Efendimiz (asm)'a uyanıkken vahyedilmiş; asla rüyada vahyedilmemiştir. Evet, peygamberlerin rüyaları da vahiydir. Ancak bunlar, Kur'an ayeti gibi değildir.

İşte Bakara suresinin son ayetlerinin, miraçta vahyedilmesi ispat eder ki, miraç uykuda gerçekleşen bir hadise değildir. Uykuda olsaydı, ayetler vahyedilmezdi. Ayetlerin vahyi, miracın uykuda olmadığına ve bunun bir rüya olmadığına delildir. **Bu da ispat eder ki, bu seyahat uyanıkken, beden ve ruh birlikteliğiyle olmuştur.**

**Yedinci Delil: Peygamberimizin Burak isimli bir bineğe binmesidir.**

Hadis-i şeriflerde**, isra seyahati** esnasında, Efendimiz (asm)'ın, Burak isimli bir bineğe bindiğinden bahsedilmektedir. Bir hadis-i şeriflerinde Efendimiz (asm) şöyle der:

**"...Katırdan küçük, merkepten büyük beyaz bir bineği çekti ve yularını tutarak bana "Bin." dedi. Hemen Burak denilen bu bineğe bindim. Cebrail'in refakatinde hareket ettik. Burak o kadar hızlı gidiyordu ki, ayağını, gözümün gördüğü en son noktaya basıyordu. Bir anda Kudüs'e vardık..."**

Efendimiz (asm)'ın, Burak isimli bineğe binmesiyle ilgili hadisler, başta Buhari ve Müslim olmak üzere, neredeyse bütün hadis kitaplarında geçmektedir. *(bk. Ahmed b. Hanbel, c. 3, s. 148; Buhârî, c. 4, s. 248; Müslim, c. 1, s. 145; Tirmizî, c. 5, s. 301; Beyhakî, c. 2, s. 362-363; Begavî, c. 2, s. 177; İbn Esîr, Câmiu'l-usûl, c. 12, s. 53; Ebu'l-Fidâ, c. 3, s. 8)*

Bu noktada delilimiz şu:

**Miraç seyahatinin Burak ile yapılması, bu seyahatin bedenle olduğunu ispat eder.** Zira ruhun seyahat için bineğe ihtiyacı yoktur ve rüyadaki bir seyir için bineğe binilmez. Burak ancak beden için bir araç olabilir. Bu da ispat eder ki, bu seyahat bedenle olmuştur.

**Sekizinci Delil: Hadis-i şerifler, alimlerin icması ve ümmetin ittifakıdır.**

Miracın anlatıldığı hadislerde bahsi geçen olaylar, miracın bedenle olduğunu ispat etmektedir.

Mesela, Peygamberimiz (asm)'ın, Mescid-i Aksa'da peygamberlere namaz kıldırması; Hz. Cebrail'in Burak isimli bineği getirmesi ve Efendimize "Bin!" demesi; göklere yükselip, sema kapılarının açılması istendiği zaman, Cebrail'e: **"Yanındaki kim?"** diye sorulması, Onun da **"Muhammed"** diye cevap vermesi; Peygamberimiz (asm), semavatın her bir tabakasında, bir peygamberle karşılaşıp konuşması ve peygamberlerin O'na **"Hoş geldin!"** demesi, işte bütün bunlar, miracın uyanıkken, bedenle yapılan bir seyahat olduğunu ispat etmektedir.

Yine miracın anlatıldığı bir hadiste, Peygamberimiz (asm)'ın: "Cebrail elimi tuttu ve beni semaya çıkardı." diye söze başlayıp, "Cebrail beni öyle yüksek bir yere çıkardı ki, orada kaza ve kaderi yazan kalemin cızırtılarını duymaya başladım." buyurması; sidretü'l-müntehaya varıp cennete girmesi ve haber verdiği şeyleri orada görmesi, miracın bedenle olduğunu ispat etmektedir.

Hadis ve siyer kaynaklarında, **isra ve miraç**la ilgili, birçok rivayet kaydedilmiştir. En eski siyer kaynağı olan, İbni İshak'ın "*es-Siretu'n-Nebeviyye*" isimli eserinde ve onun şerhi mahiyetinde olan, İbni Hişam'ın aynı adı taşıyan eserinde; yine en sahih hadis kitapları olan Buhâri'de ve Müslim'de, bu hadisler kaydedilmiştir. Buhari'de 6 sahabeden 26 farklı rivayet; Müslim'de 7 sahabeden 16 farklı rivayet yer almaktadır.

**Bu konuda sahabenin de icmaı vardır.** Başta **Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali, İbni Mesud, İbni Abbas** olmak üzere, bu hadisler, sahabeden kalabalık bir cemaat tarafından nakledilmiştir.

İmam Kurtubi Hazretleri, isra ve miraçla ilgili hadislerin, bütün hadis kitaplarında yer aldığını; sahabeden gelen rivayetlerin, İslam dünyasının her tarafına yayıldığını; muhaddislere birçok tarikle ulaşmış bulunduğunu ve hadis kitaplarının hepsinde yer aldığını söylemektedir. Böylelikle 20 kadar sahabeden gelen bu rivayetler, artık **tevatür** derecesine ulaşmıştır.

Bizler bu hadisleri, hadis kitaplarına havale ediyoruz. Başta Buhari ve Müslim olmak üzere, bütün hadis kitaplarında, bu hadisleri bulabilirsiniz.

**Bu derste anlatmak istediğimiz şey şu:**

Efendimiz (asm)'ın miraçta gökyüzüne yükselmesi, sadece bir iki sahabe tarafından nakledilmiş ve sadece zayıf hadis kitaplarında yer alan bir mesele değildir. Bu hadisler, sahabenin en büyükleri dahil, 20 kadar sahabe tarafından nakledilmiştir. Daha önce dediğimiz gibi, İmam Buhari, 6 sahabeden 26 farklı rivayet ve İmam Müslim, 7 sahabeden 16 farklı rivayet nakletmektedir. **Buhari ve Müslim, Kur'an'dan sonra İslam'ın en sahih kaynaklarıdır.**

Böyle bir ittifaka mazhar olan bir hadise, asla inkâr edilemez. İnkâr eden, gündüzün ışığında güneşe gözünü kapayan ve **"Gece oldu."** diyen kimseye benzer. Gözü kapamakla, Güneşin ışığı yok olmaz. **Gözünü kapayan, sadece kendisine gece yapar.**

## Miracın rüyada olduğunu iddia edenlere cevaplar

Buraya kadar, miracın bedenle olduğuna ispat ettik ve bu konudaki delilleri ortaya koyduk. Şimdi, miracın, uykudaki rüya şeklinde gerçekleştiğini iddia edenlerin, Birinci sözüne cevap vereceğiz.

**Birincisi: (İsrâ gecesi) sana açıkça gösterdiğimiz o rüyayı…**

**Onlar şöyle diyorlar:**

İsra suresi 60. ayette **"(İsrâ gecesi) sana açıkça gösterdiğimiz o rüyayı…"** buyrulmuş. Burada rüya tabiri geçmektedir. Bu da miracın, rüyada olduğunu göstermektedir?

**Onların bu sözüne cevaben deriz ki:**

Bir de ayetin devamını okuyalım. Bakalım ayetin devamında ne diyor:

**مَا جَعَلْنَا الرُّؤيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلاَّ فِتْنَةً لِلنَّاسِ Sana gösterdiğimiz rüyayı insanlar için bir fitne** *-yani imtihan-* **olsun diye yaptık.**

Şimdi sorumuz şu:

- Eğer ayet-i kerimedeki **"rüya"** tabiriyle, bildiğimiz uykudaki rüya kastedilmişse, ayetin devamında olan **"insanlar için bir fitne olsun diye"** ifadesi ne anlama gelmektedir?

Bu hadisenin, insanlar için bir fitne, yani imtihan olabilmesi için; aklın kabul edemediği, fikrin kavramaktan aciz kaldığı, kalplere sığmayan ve örfte emsali olmayan bir hadise olması gerekir. Ancak bu durumda, bir imtihan olması söz konusu olabilir. Aksi takdirde, bir imtihandan bahsedemeyiz.

**Şunu bir düşünün:** Eğer Efendimiz (asm), bu hadiseyi rüyasında gördüğünü söyleseydi, müşrikler Efendimiz (asm) ile öyle alay eder ve dalga geçer miydi? Bir kısım Müslümanlar dinden döner miydi? Ve imanda sebat gösteren diğer Müslümanlar, kabullenmekte bu kadar zorlanır mıydı?..

Hayır, bunların hiçbiri olmazdı; çünkü rüyada bu gibi şeyleri görmek, değil peygamber için, bizler için bile mümkündür. Kalbi biraz tasaffi etmiş birisi, rüyasında bu gibi şeyleri görebilir. Hatta siz bile rüyanızda, kaç defa Kâbe'ye gitmiş, orada tavaf etmişsinizdir. Yine bir

kısmınız cenneti görmüş, hatta taamlarından tatmıştır. Eğer Efendimiz (asm), **"Ben bu seyahati rüyamda yaptım."** deseydi, Ona asla itiraz edilmez ve biraz önce saydığım hadiseler vukua gelmezdi.

Demek Peygamberimiz (asm), başka bir şeyden bahsediyor. Öyle bir şey ki örfte emsali yok; daha önce kimse böyle bir şeyden bahsetmemiş; akıllar kabul edemiyor; kalplere sığmıyor. Ve insanlar bununla imtihan olunuyor. Böyle bir hadise ne olabilir? Ancak ve ancak, Peygamberimiz (asm)'in, bedeniyle semaya çıktığını söylemesi olabilir.

İşte bu sebeple, ayetteki **"rüya"** tabiri, uykudaki rüya manasına gelemez. O halde gelin, ayetteki **"rüya"** tabirinin ne manaya geldiğini, sahabenin en büyük müfessirlerinden olan, İbni Abbas Hazretlerinden öğrenelim. Ayetteki **"rüya"** tabiri için, İbni Abbas Hazretleri şöyle diyor:

Arapçada رُؤْيَا ile رُؤْيَة ve قُرْبَى ile قُرْبَة kelimeleri aynı manadadır. Ayetteki رُؤْيَا tabiriyle رُؤْيَة yani **"temaşa ve seyir"** manası kastedilmiştir. Bu, uykudaki rüya değil; o gece Efendimiz (asm)'e gösterilen temaşadır.

Bunun böyle olduğuna başka bir delil de şudur:

Ayetteki رُؤْيَا kelimesi, رأى fiilinden gelmektedir. رأى fiili, gözle görmeyi ifade eder. Eğer ayette, uyku halinde görülen rüya kastedilseydi, Bu durumda رأى fiili değil, حُلْمٌ kelimesi kullanılırdı. Bu kelimenin çoğulu اَحْلَامٌ dır. Kur'an'ın üslubunda, rüya için bu kelime kullanılmıştır. Nitekim Yusuf suresi, 44. ayette şöyle geçer:

**قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعَالِمِينَ**

**Dediler ki: Bunlar karmakarışık rüyalardır. Biz ise böyle rüyaların yorumunu bilemeyiz.**

Gördüğünüz gibi, Kur'an'da uykudaki rüya için, اَحْلَامٌ ifadesi kullanılmış. Bu çoğul kelimenin tekili, حُلْمٌ kelimesidir. Eğer miracın anlatıldığı ayette, miracın rüyada olduğu anlatılmak istenseydi, رُؤْيَا kelimesi değil, حُلْمٌ kelimesi kullanılırdı. حُلْمٌ kelimesinin kullanılmaması ispat

eder ki, رُؤْيَا kelimesiyle, uykudaki rüya değil, İbni Abbas Hazretlerinin dediği gibi, **"temaşa ve seyir"** manası kastedilmiştir. Bu da miracın uykuda olmadığını ispat etmektedir.

## İkincisi: Göğe çıkmadıkça sana asla inanmayız.

Miracı inkâr edenler şöyle bir delil getiriyorlar:

İsra suresi 93. ayetinin beyanıyla, kâfirler Efendimiz (asm)'a şöyle diyorlar: **"Göğe çıkmadıkça sana asla inanmayız."** Bu ayet miracın olmadığına delilmiş. Onlara göre, eğer Peygamberimiz (asm) göğe yükselmiş olsaydı, onlar böyle demezlerdi.

İşte onlar böyle diyorlar. Şimdi mezkûr ayetin önüne bakalım ve onların Efendimiz (asm)'dan neler istediğini görelim:

90. ayette şöyle buyurulmuş:

**Ve dediler ki: "Bize yerden bir pınar fışkırtmadıkça sana asla inanmayız."**

91. ayette şöyle buyurulmuş:

**Veya senin, hurma ağaçlarından ve üzüm bağlarından bir bahçen olmalı ve aralarından şarıl şarıl nehirler akıtmalısın!**

92. ayette şöyle buyurulmuş:

**Yahut iddia ettiğin gibi, göğü üzerimize parça parça düşürmelisin veya Allah'ı ve melekleri (açıkça buna) kefil olarak getirmelisin!**

93. ayette şöyle buyrulmuş:

**Yahut altından bir evin olmalı veya göğe çıkmalısın! Fakat bize okuyacağımız bir kitap indirmedikçe göğe çıktığına da asla inanmayacağız!**

**Şimdi kâfirlerin, iman etmek için neleri şart koştuklarını maddeleyelim:**

**1.** Efendimiz (asm)'ın yerden bir pınar fışkırtması.

**2.** Hurma ve üzüm bahçesi olması ve bahçede nehirlerin akması.

**3.** Göğün üzerlerine parça parça düşmesi.

**4.** Allah'ın ve meleklerin açıkça gelip şahitlik yapması.

**5.** Efendimiz (asm)'ın altından bir evi olması.

**6.** Göğe çıkması.

**7.** Gökten de okuyacakları bir kitabı indirmesi.

İşte müşrikler iman etmek için, bunları istiyordu. Diğer isteklerini bir kenara bırakıp, meselemiz olan isteklerine bakalım:

Onlar sadece Peygamberimiz (asm)'ın, göğe yükselmesini yeterli görmüyorlar. Buna ilaveten diyorlar ki: "Bize okuyacağımız bir kitap indirmedikçe, senin göğe çıktığına da asla inanmayacağız!"

**Yani müşrikler şunu istiyorlar:**

Efendimiz (asm) onların gözü önünde göğe yükselecek, sonra gözden kaybolacak, bir müddet sonra elinde bir kitapla gökten inecek, elindeki kitabı müşriklere gösterecek, müşrikler de o kitabı okuyacak. Müşrikler**: "Ancak bunu yaparsan sana iman ederiz."** diyorlar.

Efendimiz (asm) gözleri önünde göğe yükselse; ama gökten elinde kitap olmadan inse, yine Peygamberimiz (asm)'e inanmayacaklar. Yani Peygamberimiz (asm)'in onların gözü önünde göğe yükselmesi yetmiyor; illa ki gökten, okuyacakları bir kitapla inecek. Kitap yoksa iman da yok...

- Şimdi bunun miraçla ne alakası var? Onlar miracı mı inkâr ediyor? Ya da bir miraç mı istiyor?

Miraç, onların gözü önünde olmayan bir hadisedir. İki kısımdan oluşur. Birinci kısmı, Efendimiz (asm)'ın Mekke'den Kudüs'e götürülmesi; İkinci kısmı, oradan semaya yükseltilmesidir.

**Birinci kısım** olan, Mescid-i Haram'dan Mecsid-i Aksa'ya götürülmesi, zaten ayetle sabittir. İsra suresinin 1. ayeti, bu seyahati anlatmaktadır. Seyahatin bu kısmını inkâr eden, zaten kâfir olur. Müşrikler seyahatin bu kısmını da kabul etmiyor. Onlar her şeyin gözleri önünde olmasını ve Peygamberimiz (asm)'in gökten bir kitapla dönmesini istiyorlar. Hâlbuki istedikleri şey, imtihan sırrını bozacak bir şeydir. **Şöyle ki:**

İmtihanın sırrı ister ki, akla kapı açılsın, ama irade elden alınmasın. Eğer mucizeler, iradeyi elden alacak kadar açık olursa, o zaman imtihanın sırrı bozulur, herkes ister istemez imana mecbur kalır. Bu durumda da imtihan meydanının açılmasının manası kalmaz. İşte bu sebepten dolayı, mucizeler perdeli bir şekilde vukua gelmiştir. Kalbinde hastalık olanlar, mucizeleri bir şekilde tevil etmiş, iradeleriyle küfürde ısrar etmişlerdir.

Mesela, Efendimiz (asm)'ın, parmaklarından su akıtması mucizesine bakalım: Efendimiz (asm) ellerini kaldırıp da parmaklarından su akıtmıyor. Mübarek elini, içinde su olan bir kabın içini koyuyor ve parmaklarından suyu bu şekilde akıtıyor. O kaptan bir ordu su içiyor, kaptaki su yine eksilmiyor. Ama sadece su kabına dikkatle bakanlar, parmaklarından akan suyu görüyor. Kalbinde hastalık olanlar ise, bu olayı bir şekilde tevil ediyor ve **"Zaten kapta su vardı, biz kaptaki sudan içtik."** diyerek, mucizeyi inkâr ediyor.

Diğer mucizeler de bu şekilde perdeli vukua gelmiştir. Bazen imtihan sırrını bozacak kadar açık mucizeler de olmuş; ancak bunlar küçük bir cemaat önünde gerçekleşmiş; bazen o cemaatten bazı fertler buna **"sihir"** demiş, inanmamış; bazen de inanmış, ama onun sözüne diğerleri inanmamış. Yani hep bir imtihan olmuş. Sözü uzatmamak için örnekleri çoğaltmıyoruz.

İşte müşriklerin istediği şeyler; Allah›ın gelmesi, meleklerin gelmesi, gözleri önünde Peygamberimiz (asm)'in göğe yükselmesi ve gökten kitapla dönmesi gibi şeyler, imtihanın sırrını bozacak şeylerdir. Bu sebeple, bu tür mucizeler vukua gelmemiştir. Ancak miraç böyle bir mucize değildir. Efendimiz (asm) bu seyahati tek başına yapmış ve döndüğünde bu seyahati insanlara anlatmıştır. İman sahipleri inanmış,

kâfir ve münafıklar ise inkâr etmiştir.

Bütün bu izahlarla şunu anladık ki: Müşrikler Peygamberimiz (asm)'dan, vaki olan miraç gibi bir miraç istemiyorlar. Zaten onu kabul de etmiyorlar. Onlar, gözleri önünde gerçekleşecek şekilde, Peygamberimiz (asm)'in semaya yükselmesini ve gökten elinde bir kitapla dönmesini istiyorlar. Bu istekleri gerçekleşmemiştir. Gerçekleşmeme sebebini de biraz önce anlattık. Bunun gerçekleşmemesi, miracın gerçekleşmediği manasına gelmez. Çünkü miraç bundan tamamen farklı bir hadisedir. İmtihan sırrına uygun bir şekilde gerçekleşmiş; halis müminler iman ederken, diğerleri inkâr etmiştir.

**Sözün özü:**

Kâfirlerin "Göğe çıkmadıkça sana asla inanmayız." sözlerinin miracı inkârla hiçbir alakası yoktur. Onlar imtihan sırrını bozacak bir şey istemiş, Allah›ın hikmetiyse buna müsaade etmemiştir. Vukua gelen miraç ise, imtihan sırrını bozmayacak şekilde cereyan etmiş ve Müslümanlar için bir imtihan vesilesi olmuştur. Öyle bir imtihan olmuş ki, hâlâ günümüzde, Peygamberinin sözüne güvenmeyenler, Onu yalancılıkla itham edip, miracı inkâr ediyorlar...

## Üçüncüsü: Vücudu değil, ruhu götürülmüştür

Miracın rüyada gerçekleştiğini iddia edenlerin, **Üçüncü sözleri**ne cevap vereceğiz.

**Onlar diyorlar ki:**

Sahabeden Hz. Huzeyfe ve Hz. Muaviye; tabiinden de Hasan-ı Basri Hazretleri, miracın rüyada olduğunu söylemiştir. Hz. Aişe ise: "Vücudu değil, ruhu götürülmüştür." diyerek, bu seyahatin, ruhla yapıldığını beyan etmiştir. Biz onların bu sözlerine itimat ediyor ve miracın rüyada görüldüğüne ya da sadece ruhla yapıldığına inanıyoruz.

İşte onlar böyle diyorlar. Onların bu sözlerine, alimler farklı şekilde cevap vermişlerdir.

**Birinci cevap,** İmam Kurtubi'nin şu cevabıdır:

Miraç olayı meydana geldiği zaman Hz. Aişe küçüktü, olayı idrak edebilecek durumda değildi. Hz. Muaviye ise, daha şirk içinde olup iman etmemişti. Dolayısıyla onların bu konuda sözü, diğer sahabelerin sözüne tercih edilmez. Ayrıca hem Hz. Aişe hem de Hz. Muaviye miraçla ilgili hiçbir hadis nakletmemiştir. Onların tek yaptığı, Peygamberimiz (asm)'ın, miraçla ilgili sorulara verdiği cevaplardan, hüküm ihdas etmektir. Dolayısıyla bunların sözü, miraçla ilgili hadisleri nakleden sahabelerin sözüne tercih edilmez.

**İkinci bir cevap da şudur:**

Hz. Aişe'ye atfedilen, "Vücudu değil, ruhu götürülmüştür." sözü, seneden çok zayıftır. Hadisi, Muhammed bin İshak şu kelimelerle nakletmiştir:

"Ebu Bekir'in ailesinden bazı kimseler bana, Hz. Aişe'nin şöyle dediğini nakletmiştir…"

İşte hadisin senedi bu kadar meçhuldür. Hz. Aişe'ye ait olduğu söylenen sözü, İbni İshak'a kim nakletmiştir, hadisin senedinde bu belli değildir. Böyle meçhul senetli bir hadisle, çok sağlam senetli ve gayet güvenilir hadisler inkâr edilemez. Bütün âlimlerin sıhhatinde ittifak ettikleri hadisleri bırakıp, meçhul senetli bir hadisi delil kabul etmek, art niyetten başka bir şeyle izah edilemez.

Bu makamda, şöyle **bir kaide**den bahsetmek de yerinde olur:

Hangi konu olursa olsun, şaz görüşler olabilir. Bizlerin yapması gereken şey, ümmetin alimlerinin ittifak ettikleri ve üzerinde icma olan görüşü kabul etmektir.

Az önce yaptığımız izahlar kabul edilmeyip, illa ki Hz. Aişe'nin bu görüşte olduğunda ısrar edilse ve yanında da Hz. Muaviye, Hz. Huzeyfe ve Hasan-ı Basri zikredilse, neyi değiştirecek! Bunların karşısında Hz. Ebu Bekir var, Hz. Ömer var, Hz. Osman ve Hz. Ali var; sahabenin en büyük müfessirleri olan, İbni Abbas ve İbni Mesut var; var da var...

Bunların da arkasında, tabîinin ve tebe-i tabîinin onlarca alimi var. Muhaddislerin ittifakı, müfessirlerin icmaı var.

**Bu kadar alimin sözüne kulak tıkayıp, şaz görüşleri kabul etmek, ehli insafın işi olmaz.**

Bu sadece miraç için değil, İslam'ın her meselesi için geçerlidir. Biz icmaya ve ittifaka bakarız. Çünkü biliyoruz ki, Efendimiz (asm)'ın, **"Ümmetim dalalatte ittifak etmez."** hadisinin beyanıyla, bu ümmetin alimleri batılda ittifak etmez.

Bir meselede icma ve ittifak varsa, o mesele haktır ve hakikattir. Miracın bedenle olduğu hususunda da ittifak vardır. Demek bu mesele haktır ve hakikattir.

## Miraç ile ilgili sorular ve cevaplar

Buraya kadar miraç mucizesini nakli delillerle ispat ettik. Ancak hâlâ nefs-i emmaremiz bu seyahati kabul etmekte zorlanıyor olabilir.

İşte Üstad Hazretlerinin Miraç Risalesi dersleriyle, nefis susturulacak, şeytan dahi bu hadiseyi kabullenmeye mecbur olacak. Miraç Risalesi, bu kadar etkili bir eserdir.

## Birincisi: Miraç hadisesinin fizik kanunlarıyla ispatı mümkün mü?

Burada Peygamberimiz (asm)'ın, kısa bir zamanda miraca gidip gelmesini, fizik kanunlarıyla izah edeceğiz.

Miracı kabul etmeyen kişinin aldandığı nokta, bu büyük mucizeyi, kendi durumuyla mukayese etmesidir. Hâlbuki bu hadise, büyük bir mucizedir. Her mucize gibi bu da insan anlayışının çok ötesinde meydana gelmiştir. Bununla birlikte, Bediüzzaman Hazretleri miracı akla yakınlaştırmak için, meseleyi fizik kanunlarıyla da ispat etmiştir. Üstadımızın izahından iktibas ederek, meseleyi anlatmaya çalışalım:

Yürüyen bir insanın saniyedeki hızı, yaklaşık 1,6 metredir. Sesin saniyedeki hızı, 340 metredir. Işığın hızı, saniyede 300.000 km. dir.

Görmenin hızı ise ölçülemeyecek kadar fazladır. Çünkü güneşten bize ışık, sekiz dakikada ulaştığı halde, biz bir anda güneşe görüşümüzle ulaşabiliriz. Ruhun hızı ve onun da ilerisinde olan hayalin hızı ise ölçülmesi mümkün olamayacak kadar ilerdedir. Çünkü ruhtan ibaret olan ve Kur'anda da **"Ruh"** diye tarif edilen Cebrail (as), Arş'tan bir anda dünyamıza gelebilmektedir. Hayal ise sahibini kâinatın ötesine, mesela cennete bir saniyede ulaştırabiliyor. Demek kâinatta bulunan her varlığın *-maddi olsun manevi olsun-* hızları son derece birbirinden farklıdır.

İnsan, Cenab-ı Hakkın bu kadar farklı varlıkları, âdeta zamansız idare etmesini, hayranlıkla tefekkür ederken; bir kulunu, kısa bir zamanda bütün kâinatta gezdirmesini, aklına sığıştıramayıp inkâr etmektedir. Onun bu inkârı, alemi tefekkürdeki eksikliğindendir.

Miracı akla yaklaştırmak için, şimdi şöyle bir misal vereceğiz:

Bir saat farz ediyoruz ki, bu saatte on ibre var:

- Bu ibrelerin birincisi saati gösteriyor. Bu ibrenin adı Akrep.
- İkinci ibre, ondan 60 kat daha hızlı hareket ediyor ve dakikayı gösteriyor.
- Üçüncü ibre, dakikadan 60 kat daha hızlı hareket ediyor ve saniyeyi gösteriyor.
- Dördüncü ibre, saniyeden 100 kat daha hızlı hareket ediyor ve saliseyi gösteriyor.
- Beşinci ibre, saliseden 1000 kat daha hızlı hareket ediyor ve milisaniyeyi gösteriyor.
- Altıncı ibre, milisaniyeden 1000 kat daha hızlı hareket ediyor ve mikrosaniyeyi gösteriyor.
- Yedinci ibre, mikrosaniyeden 1000 kat daha hızlı hareket ediyor ve nanosaniyeyi gösteriyor.

- Sekizinci ibre, nanosaniyeden 1000 kat daha hızlı hareket ediyor ve pikosaniyeyi gösteriyor.

- Dokuzuncu ibre, pikosaniyeden 1000 kat daha hızlı hareket ediyor ve femtosaniyeyi gösteriyor.

- Onuncu ibre, femtosaniyeden 1000 kat daha hızlı hareket ediyor ve attosaniyeyi gösteriyor.

İşte böyle bir saatimizin olduğunu farz ediyoruz. Şimdi bu saatin her bir ibresine bir adam bindirip, hareket alanlarını ve kuşbakışı görebilecekleri mekânları, beraber analiz edelim.

- Saat ibresine binen kişi -ki, bu kişi hayatı, normal zamanda yaşayan bizleriz. - 1 saatte ancak 6 km.lik bir alanı tefekkür edebilir.

- Dakikaya binen kişi, aynı zaman diliminde, 360 km.lik bir alanı gezebilir.

- Saniyeye binen kişi, aynı zaman diliminde, 21.600 km.lik bir alanı gezebilir.

- Saliseye binen kişi, 2.160.000 km.lik bir alanı gezebilir.

- Milisaniyeye binen kişi, 2.160.000.000 km.lik bir alanı gezebilir.

- Mikrosaniyeye binen kişi, 2.160 X 109 km.lik bir alanı gezebilir.

- Nanosaniyeye binen kişi, 2.160 X 1012 km.lik bir alanı gezebilir.

- Pikosaniyeye binen kişi, 2.160 X 1015 km.lik bir alanı gezebilir.

- Femtosaniyeye binen kişi, 2.160 X1018 km.lik bir alanı gezebilir.

- Attosaniye ibresiyle hareket eden kişi ise, 2.160 X1021 km.lik bir alanı gezebilir.

Saatin 10 ibresine binen 10 farklı kişi, aynı zaman diliminde, çok farklı yerleri gezer ve görür.

- Normal zamanda yaşayan birinci kişi, bir saatte küçük bir

ilçeyi görebilirken,

- İkinci kişi, İstanbul-Ankara arası bir mesafeyi görebilir.
- Üçüncü kişi, dünyanın çevresinin yarısı kadar bir mesafeyi gezebilir.
- Dördüncü kişi, üç defa Ay'a gidip gelebilir.
- Beşinci kişi, yedi defa Güneş'e gidip gelebilir.
- Altıncı kişi, içinde bulunduğumuz Samanyolu Galaksisini bir uçtan bir uca gezebilir.
- Yedinci kişi, galaksimiz gibi yaklaşık 1.000 adet galaksiyi görebilir.
- Sekizinci kişi, bir milyon galaksiyi gezebilir.
- Dokuzuncu kişi, bir milyar galaksiyi ziyaret edebilir.
- Onuncu kişi ise, kâinatta bulunan yaklaşık iki yüz milyar galaksinin dışına geçip, Arş ve Kürsü dediğimiz âlemlere girip oraları da gezebilir.

İşte bu, meselenin fizik kanunlarıyla izahıdır. Cenab-ı Hak âdeta Peygamberimiz (asm)'ı, saatin onuncu ibresine bindirmiş ve aynı zaman diliminde, Arş'a ve Kürsü'ye çıkarıp, cennet ve cehennemi gezdirmiştir.

Şu noktayı da sakın unutmayın: Peygamberimiz (asm) kendi iradesi ve gücüyle miraca çıkmamıştır. Onu miraca Allah çıkarmıştır. Miraca, Allah'ın sonsuz kudreti açısından bakmalı ve meseleyi o kudrete göre düşünmelisiniz. O zaman ortada hiçbir zorluk kalmaz.

**İkincisi: Allah gökte değildir. O halde Peygamberimiz (asm) Allah'ı görmek için neden göğe çıkmıştır?**

Bu dersimizde, şu sorunun cevabını vereceğiz:

- Allah Teâlâ her yerde hâzır ve nâzırdır. Oysa Efendimiz (asm)'ın

miraçta gökyüzüne yükseldiği ifade edilmektedir. Bu nasıl olur?.. Haşa, miraç denen bir mekân var da Allah Teala orada mı bulunuyor? Ve Peygamberimiz (asm) oraya, Rabbiyle görüşmeye mi gitti?

Bediüzzaman Hazretleri miraç risalesinde, bu sorunun cevabını bir misalle vermiş. Bizler bu misalden iktibasla, meseleyi izah etmeye çalışacağız.

Mesela: Her tarafı ışık alan, ama içeriden bakıldığında Güneş'in görülmediği büyük bir bina düşünelim. Bu binada yaşayan kişiler; Güneş'in ışığından ve ısısından istifade etmektedirler. Bu kişilerden Güneşi görmek isteyenler; sadece ışığını, ısısını ve 7 rengini görebilmektedir. Faraza Güneş'in ısısı kudreti olsa, ışığı ilmi olsa, yedi rengi de görmesi, işitmesi ve konuşması gibi sıfatları olsa, bu sıfatlarıyla Güneş, bu binada olan herkesi görür, işitir, konuşur, tanır ve hâkeza...

Bu noktadan bakıldığında Güneş; ısıttığı ve ışıklandırdığı her şeyin ve her kişinin yanında olup, onlarla sohbet edebilir. Her bir kişinin de Güneş'in kendisine bakan miktarı kadar bir sohbeti ve alakadarlığı olur.

İşte bu cihetten, Güneş her şeye yakındır; ancak her şey, Güneş'in zatından çok uzaktır. Eğer birisi Güneş'in zatına yaklaşmak, Güneşi bizzat görmek ve onunla sohbet etmek isterse, ilk önce bu binayı terk etmeli ve o bölgenin en yüksek dağına çıkmalıdır. Ancak bunu yaptığında Güneşi bizzat görüp, onunla sohbet edebilir...

İşte bu kişilerden birisi binadan çıkar ve yüksek bir dağa tırmanır. O zaman Güneş'in, sadece kendi binasını ısıtıp aydınlatmadığını, dünyanın her tarafına nüfuz ettiğini, hatta gezegenleri ve Ay'ı da idare ettiğini, bütün açıklığıyla görür. İşte o zaman şöyle diyebilir:

**"Ey yeryüzünü ışığıyla yaldızlayan ve zeminin yüzünü ve bütün çiçeklerin yüzlerini güldüren dünya güzeli, gök nazdarı olan nazenin Güneş! Onlar gibi benim haneciğimi, bahçeciğimi ısıttın ve ışıklandırdın; bütün dünyayı ışıklandırdığın ve yeryüzünü ısıttığın gibi..."**

Evet, böyle diyebilir. Hâlbuki binanın içindeyken, Güneşi sadece, kendisini ve binasını ışıklandıran, bir lamba olarak anlayabiliyordu. Burada dikkat edilmesi gereken temel nokta şudur, Güneş'le görüşmeye ve

konuşmaya niyet eden ve bu sevkle dağın başına çıkan kişi, Güneş ile dağda görüşmüyor, dağdan görüşüp konuşuyor. Çünkü o dağın, dünyadan 1.300.000 kat büyük olan Güneşi içine alması, mümkün değildir.

Aynen bu misalde olduğu gibi, Cenab-ı Hak, maddenin ve mekânın yaratıcısı olduğu için, mekanla kayıtlı olması mümkün değildir ve Allah hakkında böyle bir şey düşünülemez. Allah mekândan münezzehtir, zaten mekânı O yaratmıştır.

Misalimizde olduğu gibi; bu dünya şartlarında insanlar, Allah'ın sadece isim ve sıfatlarına muhatap olabiliyor. Efendimiz (asm) ise, O'nun nurani zatına ve emsalsiz konuşmasına muhatap olabilmek için, bu dünya denilen binadan sıyrılmalı, miraç dağına çıkmalı ve öylece görüşmeliydi. Rabbi de sonsuz ihsan ve ikramıyla, kulu Muhammed (asm)'ın, ihlaslı ibadetlerine bir mükafat olması için ve bütün insanlara ve diğer varlıklara, O'nun üstünlüğünü göstermek için, O'nu miraç dağına yükseltti.

Fakat unutulmaması gereken temel nokta şu: Misalde demiştik ki "Güneşi dağda görmedi, dağdan gördü." Aynen bunu gibi, Hz. Muhammed (asm) de Rabbini miraçta görmedi, miraçtan gördü. Çünkü Cenab-ı Hakk'ın bu dünya şartlarında görülmesi, mümkün değildi. O da görmek için miraca çıktı. Allah da ona orada tecelli etti. Allah'ın bir mekânda olması farklı, o mekânda tecelli etmesi farklıdır. Allah gökte değildir, sadece Peygamberimize gökte tecelli etmiştir. Cennette olmadığı halde, cennet ehline cennette tecelli edeceği gibi...

Bediüzzaman Hazretleri bu konuda: "Miraç yoluyla beka alemine girdi." diyerek, Allah'ın bu dünya şartlarında görülemeyeceğinden dolayı, Peygamberimiz (a.s.m)'ın, farklı bir boyuta geçmesi gerektiğini, bunun yolunun da, miraç olduğunu beyan etmektedir.

Nitekim A'raf suresi, 143. ayetinin beyanıyla, Hz. Musa (a.s) şöyle der:

**رَبِّ اَرِنِي اَنْظُرْ اِلَيْكَ Rabbim, bana görün; sana bakayım.**

Onun bu isteğine karşı Allah Teala şöyle cevap verir:

**تَرَانِي لَنْ Sen beni asla göremezsin.**

İşte bu ayet-i kerime, bu mevcut şartlarda, bir insanın Allah›ı görmesinin mümkün olmadığını, beyan etmektedir.

Hz. Musa'nın Cenab-ı Hakkı görememesi, Allah'ın görünmez olduğundan değil, dünya şartlarının buna müsait olmadığındandır. İnsanoğlunun bu dünya şartlarında, Cenab-ı Hakkı görmesi mümkün değildir. Bu şartlar sadece, Peygamberimiz (asm)'a özel olan miraçta gerçekleşmiş, Allah'ı görmek de sadece O'na mahsus kalmıştır.

## Üçüncüsü: Allah bize her şeyden daha yakın iken, miraca ne ihtiyaç vardır?

Bu dersimizde, şu sorunun cevabını vereceğiz:

Kaf suresinin, 16. ayetinde şöyle buyrulmuş:

**وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ Biz ona şahdamarından daha yakınız.**

Bu ayetin ifadesiyle, Allah kullara ve mevcudata, her şeyden daha yakındır. Ve her mümin bulunduğu yerde, Allah ile konuşabilir. Hâl böyleyken, neden Hz. Muhammed (asm) Rabbimizle görüşmek için bu kadar uzun bir seyahate gitti? Buna ne ihtiyaç vardı?

Bu soruya bir temsille cevap verip, meseleyi akla yakınlaştırmaya çalışacağız:

Bir sultan düşünelim... Bu sultan geniş topraklara, büyük ve güçlü ordulara ve akıl almaz zenginliklere sahip olsun. Bu sultanın **biri,** şahsî hayatı ve özel ilgileri, **diğeri** ise ülkenin yöneticisi olması şeklinde iki farklı yönü vardır. O sultan mesela edebiyata ilgi duyuyor olsun. Bu sahada yetişmiş büyük bir şairle, hususi telefonuyla görüşüp sohbet ettiğinde, bu sohbet hususidir, bütün memleketin sultanı olması cihetiyle değildir; sadece **"o kişinin sultanı olma"** mertebesiyle ve o sanata ilgi duyması cihetiyledir. Bu sohbetin meyvesi de yine o sohbete ait kalır; başkalarını ilgilendirmez...

O sultanın, devletin idaresini ilgilendiren bir konuda, yüksek bir makam sahibiyle, mesela bir veziriyle görüşmesinde ise durum çok

farklıdır. Bu görüşme umumu ilgilendirmektedir ve neticesinde alınan kararlar da umuma tatbik edilir. Bu görüşmenin de çok mertebeleri vardır. **Mesela:**

O sultan falan şehrin valisiyle görüşüyorsa, bu görüşme **"o şehrin sultanı olması"** cihetiyle bir görüşmedir ve konuşmalar, o şehrin meselelerine aittir. Ama sultan vezirle görüşüyorsa, bu görüşme **"umum memleketin sultanı"** unvanıyla bir görüşmedir. Bu görüşme, ülkenin büyük makam sahiplerinin de katıldığı, azametli bir içtima ile yapılır. Alınan kararlar da bütün ahaliyi ilgilendirir ve kapsar.

Şimdi bu misal dürbünüyle, hakikate bakalım: Allah Teala da bazı kullarıyla, hususi bir şekilde konuşur. Bazı kullar, şahsî ibadetlerinde büyük titizlik gösterip, haramlardan ve günahlardan kaçınarak, Allah'ın rızasına nail olurlar. Allah'ın, böyle bir kulun kalbine ilhamda bulunması, onunla bir nevi konuşmasıdır ve bu konuşma, **"o kişinin Rabbi olması"** unvanıyladır. Bakın, **"Alemlerin Rabbi"** unvanıyla konuşmuyor, **"o kişinin Rabbi"** unvanıyla konuşuyor. Bu farkı çok iyi anlayalım...

Allah'ın, kullarıyla farklı mertebede konuşmaları vardır. Mesela bir veli kul, ilim ve irfanda yüksek mertebelere çıkıp, insanlara hakkı anlatmakla vazifeli kılındığında, Allah'ın onunla konuşması, bulunduğu çevrenin Rabbi unvanıyladır. Bakın yine **"Alemlerin Rabbi"** unvanıyla konuşmuyor. O çevrenin Rabbi unvanıyla konuşuyor ve oradaki insanlara faydalı olması için, kendisine hem ilim, hem de hikmet ilham ediliyor.

**Allah'ın insanlarla konuşması, kemaliyle peygamberlerde tezahür eder**. Bu tezahür de yine farklı derecelerde olur. Rivayetlerde, yüz yirmi dört bin peygamberin gönderildiği ifade ediliyor. Bunların bir kısmı, küçük bir kavmin irşadıyla vazifelidirler ve Allah'ın onlarla vahiy yoluyla konuşması, o kavmin Rabbi olması unvanıyladır. Kitap sahibi peygamberlerde bu konuşma, çok daha ileri derecede tahakkuk eder, ama yine de zamanla ve o kavimle sınırlıdır.

**Bu noktada en geniş daire, ahir zaman peygamberliği daire-**

**sidir** ve zaman olarak da kıyamete kadar devam edecek bir tebliğ ve irşad söz konusudur. Bu en geniş dairenin irşadıyla, bütün enbiyanın sultanı olan Peygamberimiz (asm) görevlendirilmiş ve kendisine en büyük ve en son kitap olan, Kur'an'la hitap edilmiştir. Demek Cenab-ı Hakk'ın Peygamberimiz (asm) ile miraçta konuşması, alemlerin Rabbi olması unvanıyladır. Ve Peygamberimiz (asm)'in miraçta Allah'a muhatap olması, bütün insanların reisi ve imamı olması cihetiyledir. Elbette böyle bir muhataplık için, Peygamberimiz (asm) miraca çıkarılmış ve Allah'ın hitabına, makarr-ı saltanatta, yani Allah'ın saltanatının merkezinde muhatap olmuştur.

Bediüzzaman Hazretleri miraç için; "Bütün kâinatın Rabbi ismiyle, bütün mevcudatın Hâlıkı unvanıyla, Cenab-ı Hakk'ın sohbetine ve münacatına müşerrefiyettir." buyurmakla, Peygamber Efendimiz (asm)'ın, bu yüksek derecesini çok güzel ifade etmiştir.

Peygamber Efendimiz (asm), bütün kâinatı ve içindeki bütün mevcudatı temsilen miraca çıkmış ve bütün âlemlerin Rabbi ve Halikı unvanıyla, Cenab-ı Hakk'ın sohbetine ve münâcâtına muhatab olmuştur.

Elbette ki her bir insan, kendi kalp telefonundan, kendi makamına göre Rabbiyle konuşup, ilhama mazhar olabilir. Ancak Allah Teala'ya, bütün âlemlerin Rabbi unvanıyla muhatap olmak; cemaline ve hususi sohbetine mazhar olmak, çok başka bir şereftir. Bu şerefe de sadece, Efendimiz (asm) mazhar olmuştur.

## Dördüncüsü: Miracın hikmeti nedir?

Bu dersimizde, miracın bir hikmetini izah edeceğiz.

Cenab-ı Hak şu alemi ve içindeki her bir varlığı; isimlerinin bir aynası ve sıfatlarının bir mazharı olarak yarattı. Her varlık kendi kabiliyetine göre, o isim ve sıfatlara ayna olmaktadır.

Mesela, bir sineğe hayat verilmesinde, Allah'ın **"Muhyi"** ismi gözükür. **Muhyi** ismi sineğin hayatında gözüktüğü gibi, kışın ölen mahlukların bahar mevsiminde dirilmesinde de gözükür. Elbette baharda tecelli eden **Muhyi** ismi, sinekte gözüken tecelliden çok daha büyüktür...

Yine bir dağda, Allah'ın **"Aziz"** ismi gözükür. Ancak Güneş'te bu isim, daha azametli bir şekilde gözükür...

Bir çiçeğin beslenmesinde, Allah'ın **"Rezzak"** ismi gözükür. Ama bir ormanda bu isim, daha geniş bir mikyasta gözükür.

Yine bir çekirdekte, Allah'ın **"Hafiz"** ismi gözükür. O çekirdekte, ağacın bütün plan ve programı yazılmıştır. Ancak **Hafiz** ismi, insanın hafızasında, daha geniş bir mertebede gözükür.

Bu misallerde olduğu gibi, her bir varlık, Allah'ın isim ve sıfatlarına, kendi mikyasına göre bir ayna olmaktadır. Nasıl ki Güneş, denizi aydınlattığı gibi, bir damlayı da aydınlatır. İkisinde de gözüken Güneş'tir. Ancak damla diyemez ki, **"Ben de Güneş'i, deniz gibi gösteriyorum..."** Evet, damlada gözüken Güneş'tir, ama Güneş'in tecellisine, deniz gibi mazhar değildir.

İşte Allah'ın isimlerin tecellisi de bir varlıkta damla iken, diğer bir varlıkta denizdir. Gökyüzü, bu isim ve sıfatlara mazhar olmada, yeryüzünden çok daha büyük bir aynadır. İlahi isimler, gökyüzünde daha azametle tecelli ederler.

Peygamber Efendimiz (asm), Allah'ın isim ve sıfatlarını, bu dünyadaki tecellisi kadar biliyor; ve bu isimleri, bu mertebesiyle tefekkür ve temaşa ediyordu. İşte Peygamber Efendimiz (asm)'ın, miraca çıkmasının bir sebebi de İlahî isimlerin farklı mertebedeki tecellilerini müşahede etmek ve Allah'ın mahlukatı terbiye etme faaliyetini seyir ve tefekkür etmektir. İsimlerin farklı mertebedeki tecellilerini müşahede ve mahlûkatı terbiye etme faaliyetini, seyir ve tefekkür; Peygamberimiz (asm)'in imanını, marifetini ve muhabbetini çok daha fazla inkişaf ettirmiş ve bu inkişafla, O mübarek ruhu, İlâhî isimlere daha kâmil manada ayna olmuştur.

Peygamber Efendimiz (asm) miraçtan önce, kâinatın belli bir kısmını, müşahede ve tefekkür ediyordu. İlahi isimleri tefekkürü de müşahede ettiği bu aleme göreydi. Miraç yolculuğuyla, kâinatın bütün

tabakalarına nâzır oldu, onları gördü, onlarda tecelli eden isimleri müşahede etti ve bununla da bir kemal kazandı. **Mesela:**

Efendimiz (asm) yerdeyken, Allah'ın **Malik** ismini, sadece etrafında gördüğü eşya ölçüsünde biliyordu. Miraçta gökyüzünün bütün tabakalarını görmekle, **Malik** ismini daha geniş bir aynada, tefekkür etti. Âdeta bu isme karşı bilgisi çekirdek iken, muhteşem bir ağaç haline geldi.

Yine Allah'ın **Hafîz** ismini yerdeyken bütün çekirdeklerde, tohumlarda, yumurtalarda ve hafızalarda tefekkür ediyor ve hayretle muhabbet ediyordu. Miraca çıktığındaysa, levh-i mahfuzu gördü. Levh-i mahfuzda, Allah'ın **Hafiz** ismini, daha geniş olarak tefekkür ve temaşa etti. Bu isme olan marifeti çekirdek halinden, muazzam bir ağaç haline döndü.

Yine Efendimiz (asm), Cenab-ı Hakk'ın bütün eşyayı, son derece intizamla idare ettiğini, miraç öncesi de biliyordu. Ancak bu ilmi, gördüğü ve bildiği eşyayı, tefekkür etmesi ölçüsündeydi. Miraçta ise kendisine, bütün mahlûkatın idaresinde tecelli eden isimler gösterildi. Böylece hayreti, ciddiyeti, hamdi ve tesbihi, önceki haliyle mukayese edilemeyecek derecede, inkişaf etti.

Demek Efendimiz (asm)'ın, miraca çıkarılmasının bir hikmeti de Allah'ın isim ve sıfatlarının tecellilerini, daha geniş bir mikyasta görmesi ve bununla, Allah'a karşı olan marifet ve muhabbetinin, ziyadeleşmesidir...

## Beşincisi: "Yetmiş bin perdeyi aşıp Allah'ı görmek" ne demektir?

Bu dersimizde, Peygamberimiz (asm)'ın, miraçta yetmiş bin perdeyi geçmesi ve Allah ile görüşmesi meselesini izah edeceğiz.

Her bir eser, ustasını kendi kabiliyeti nispetinde gösterir. Bu itibarla her bir eser, bir perde olup, arkasındaki ustasını tarif ve tavsif eder. Bu meseleyi misallerle, daha net bir şekilde izah edelim:

**Birinci Misalimiz şu:** Bir zatın ilmini, onun yaptığı bisiklette tefekkür eden bir adam, aynı zatın yaptığı arabayı gördüğünde, onun ilmine ait yeni bir perde açılmış ve o perdenin arkasından, o zatın ilmini, daha geniş manada seyretmiş olur. Aynı zatın bir de gemi yaptığını işiten ve gidip o gemiyi seyreden kişi, önceki eserlere kıyasla, o zatın ilmini, daha geniş olarak anlamaya başlar. Eğer bu zatın, uçak ve füze de yaptığını farz edersek, o şahıs bunları da görmekle, beş perde arkasından sanatkârın ilmini seyir ve tefekkür etmiş olur.

**İkinci Misalimiz şu:** Bir zatın zenginliğine alamet olarak, onun bir fabrikasını gördüğünüz takdirde, o fabrika perdesi arkasından, o zatın zenginliğini, bir derece anlamış olursunuz. Size bu zatın, böyle yüzlerce fabrikası olduğu söylense ve bu fabrikalar size gösterilse, zenginliğini daha geniş bir perdeden temaşaya, muvaffak olursunuz. Daha sonra bu zatın, arazi ve çiftliklerini de gezdiğinizde, her bir kademede, bir öncekine nazaran, daha geniş perdeler arkasından, onun zenginliğini seyretmiş olursunuz. Bu şekilde her bir perdeden geçtikçe, görüş ufkunuz daha genişlemiş ve nihayet o zatın servetini, kâmil manada anlamış olursunuz. Burada sahip olduğu her bir mal, bir perde hükmünde olup, perdelerin açılmasıyla, bu zatın zenginliği daha büyük ölçekte anlaşılmış olur.

**Üçüncü Misalimiz şu:** Birisini, bir çocuğun hastalığını tedavi ederken görseniz, ondaki merhametin tecellisini, bir perdede seyretmiş olursunuz. Aynı kişinin bir eczanesi olduğunu ve oradan fakirlere ilaçlar dağıttığını gördüğünüzde, o kişinin şefkat ve merhametini, daha geniş bir perdede tefekkür etmiş olursunuz. Yine aynı kişinin, büyük bir hastanesi olduğunu, ve burada hastaları, ücretsiz tedavi ettiğini görseniz, bu sefer aynı kişinin şefkatini, farklı ve daha geniş bir pencereyle seyretmiş ve neticede üç farklı perdede, o şefkatli zatın merhametini görmüş olursunuz..

İşte Allah'ın isim ve sıfatları için kullanılan, "Her birinin yetmiş bin perdesinin olması" ifadesi, Bu isim ve sıfatların, farklı tecellileri olduğu manasındadır. Buradaki "yetmiş bin tabiri" bir sınır ve hudut değil, çokluktan kinayedir. Yetmiş bin değil, yetmiş milyon bile, o isim

ve sıfatların tecellisini ifade etmekte, azdır.

Mesela, Allah'ın **"rızık veren"** manasındaki, **Rezzak** ismini tefekkür eden birisi için, bir tek canlının rızıklanması, bir perde olduğu gibi; bütün insan nevinin rızıklanması da farklı bir perdedir. Sadece kendi rızkının verildiğini düşünerek, **"Rezzak"** ismini tefekkür eden birisinin marifeti, çok dar ve kısadır. Buna karşılık, Allah'ın şu anda, yeryüzünde bulunan bütün insanları rızıklandırdığını düşünen bir kimse, yüzler perde aşmış ve dolayısıyla tefekkür merdiveni, daha yükselmiş olur. Bununla birlikte, eğer geçmişteki insanların da rızıklandırıldığını düşünürse, daha geniş bir perde arkasından, **"Rezzak"** ismini tefekkür etmiş olur. Bundan sonra, hayvanların ve bitkilerin, her bir ferdinin rızıklandırılması tefekkürüyle, **"Rezzak"** isminin hakikatine yaklaşır ve birçok perdeyi daha geçer. Ve daha sonra, meleklerin ibadet denilen manevi gıdalarını düşünmekle, **"Rezzak"** isminin perdelerini teker teker yırtmaya başlar ve arkasındaki Zat-ı Akdes olan Allah'a yakınlaşmış olur. Ve nihayet, cennette umum hayat sahiplerinin, ebediyen rızıklanmasını tefekkürle, yeni perdeleri açar. Bu hayali seyahat sırasında, binler perdede, Cenab-ı Hakk'ın **"Rezzak"** ismini tefekkür eder.

Yine mesela, **"yaratıcı"** manasındaki, **Hâlık** ismini tefekkür eden bir kimse, ilk önce bir karıncaya bakar. Onun ilahi bir sanatla, yoktan yaratılışını düşünür, **"Hâlık"** isminin bir perdesini açar. Daha sonra, yeryüzündeki bütün karıncaları hayaliyle görür. Hepsinin aynı anda ve aynı tarzda yaratılışlarını düşünerek, **"Hâlık"** ismini tefekkür etmekte, farklı perdeler açar. Daha sonra, kendisinin ve insan nevinin ve sonra da gücü yetiyorsa, kâinattaki her bir mahlûkun, canlı ve cansız her şeyin, yoktan icadını düşünür. Bu sayede her bir mahlûk, **Hâlık** isminin bir perdesi olur. Ve perdeler açıldıkça, marifetullah nurları, o kalbe dökülmeye başlar.

Yine mesela, **"terbiye eden"** manasındaki, **Rab** ismini tefekkür eden bir kimse, ilk önce bir sineğin terbiyesine bakar ve onda gözüken **Rab** ismini tefekkür eder. Sonra diğer sinekleri de fikrine misafir eder ve daha geniş bir perdede, **Rab** ismini tefekküre başlar. Daha sonraysa, bu tefekküre diğer böcek ve hayvanları da katar. Âdeta her bir mahlûk,

**Rab** isminin bir perdesi olur. Onlarda tecelli eden **Rab** ismi tefekkür edilerek, perdeler yırtılmış ve Rabbü-l âlemin olan Allah Teâlâ'ya, biraz daha yaklaşılmış olur.

Öyleyse denilebilir ki: Her bir sıfat ve ismin yetmiş bin değil, yüz binlerce tecelliyatı vardır. O ismin cilvesine ayna olan her bir mahlûk bir perdedir ki, onda tecelli eden ismin tefekkür edilmesiyle perdeler açılır.

İşte Peygamber Efendimiz (asm)'ın, miraçta yetmiş bin perdeyi geçmesi: Yerden ta Arş'a kadar, varlıklar üzerinde tecelli eden isim ve sıfatları tefekkür etmesidir. Yoksa bu perdeler, maddi perdeler değildir. Buradaki **"yetmiş bin"** tabiri de çokluktan kinayedir...

## Altıncısı: Bir beşer, bedeniyle semaya nasıl çıkabilir?

Bu dersimizde, şu sorunun cevabını vereceğiz:

Bir uçak yaklaşık, 10.000 metre yukarı çıkabiliyor. Bir uzay gemisi, Ay'a ve yakın gezegenlere, uzun bir zamanda ulaşabiliyor. Hâl böyleyken, bir insan; bedeniyle ve cismiyle, birkaç dakika gibi kısa bir sürede, kâinatın en uzak köşesine nasıl gidip gelebilir?

**Bu soruya cevaben deriz ki:**

Meseleye, Peygamberimiz (asm) cihetinden değil, **Allah'ın kudreti** cihetinden bakmak gerekir. O kudrete hiçbir şey zor gelmeyeceği gibi, miraç da zor gelmez. Bu soru, sanki Hz. Peygamber (asm), miraca kendi gücüyle çıkmış gibi, yanlış bir algıdan meydana geliyor. Bu yanlış algı da sahiplerine bu soruyu sorduruyor.

**Eğer meseleye Allah'ın kudreti cihetinden bakarsak,** hiçbir soru ve şüphe kalmaz. O Allah'ın kudretine bakın ki: Gezegenleri sapan taşı gibi çeviriyor. Dünyamız yaklaşık 180 saatlik bir mesafeyi, 1 dakikada döner. 25.000 senelik mesafeyi 1 senede alır. Bu muazzam hareketi ona yaptıran ve bir sapan taşı gibi döndüren bir kudret, bir insanı Arş-ı

Alaya çıkaramaz mı?..

- Güneş'in etrafında, şu koca dünyayı ve ondan çok daha büyüklerini, kolayca gezdiren bir kuvvet; bir insan bedenini, şimşek gibi, hatta hayal ve ruh hızında, Arş-ı Azam'a çıkaramaz mı?

- Bunlar Allah'a zor mudur?

- Allah'a zor olan bir şey var mıdır?

**"Bir insan nasıl semaya çıkar?"** diye sormak, kişinin Allah'ı tanımamasındandır. Onun kudret ve kuvvetini, bilmemesindendir.

Unutmayalım ki, miraç bir mucizedir. Mucize, insanın yapmaktan ve anlamaktan aciz kaldığı olay demektir. Efendimiz (asm)'ın, parmaklarından su akıtması da bir mucizedir. Parmağının işaretiyle, ayın iki parça olması da bir mucizedir. Bir insan, *-peygamber bile olsa-* bu mucizelerden hiçbirini yapacak güce sahip değildir. **Mucize,** doğrudan doğruya Allah'ın fiilidir. Ve onun yaratmasıyla vücuda gelir.

Dolayısıyla, **"Bir insan, bedeniyle nasıl semaya çıkar?"** diyen kimse, şu iki şıktan birini düşünmektedir:

**1.** Peygamberimiz (asm) miraca kendi kuvvetiyle çıkmış. Bir beşerin ise buna kuvveti yetmez.

**2.** Allah'ın kudreti, bir beşeri semaya çıkarmaya yetmez.

Bu iki şıktan birini düşünmeyen, mezkûr soruyu aklına getirmez. O zaman bu sorunun cevabı için, bu yanlış iki zannı yok etmek lazım. Bunun için de şöyle deriz:

**1.** Peygamberimiz (asm) miraca kendi kuvvetiyle çıkmamıştır.

**2.** Allah'ın kudreti, bir beşeri semaya çıkarmaya ve her şeye yeter.

Kim ki bundan şüphe ederse, Allah'ın kudretinden şüphe etmiş olur. Bir Müslüman'ın ise, Allah'ın kudretinden şüphe etmesi düşünülemez.

## Yedincisi: Miracın benzeri olaylar var mı?

Bu dersimizde, miracı aklına sığıştıramayanlara, miraca benzeyen hadiseleri göstereceğiz.

Bazı kişiler, Peygamber Efendimiz (asm)'ın, bedeniyle birlikte semaya yükselmesini, kabul edemiyorlar. **"Bu nasıl olur?"** diyorlar. Hâlbuki miracın benzeri onlarca hadise, her an cereyan etmektedir.

Mesela melekler, bir anda yerden göğe yükselirler, gökten yere inerler. Yerden göğe, gökten yere olan bu seyahat, her daim melekler tarafından yapılmaktadır. Buna iman eden bir insan, nasıl olur da miracı anlayamaz ve aklına sığıştıramaz? Meleklere bu seyahati her daim yaptıran Allah, sevgili bir kulunu Arş'a çıkaramaz mı? Ve çıkarmasında, nasıl bir gariplik vardır?

Yine biz iman ederiz ki, cennet ehli, mahşer meydanından cennet bağlarına, kısa bir zamanda geçerler. Ehl-i imana bu seyahati bir anda yaptıran ve onları cennete bir anda ulaştıran Allah, **"Habibim"** dediği bir kulu, semaya çıkaramaz mı? Çıkarmasında ne gariplik vardır? Akıl bunun nesini anlayamamaktadır?

Yine biz iman ederiz ki, **Şah-ı Nakşibendi, Abdulkadir-i Geylânî, İmam-ı Rabbânî** gibi, Allah'ın sevgisini kazanan kâmil kullar, bir nevi miraç olan seyrü sülûkle, manevî bir yolculukla, ruhen arşa kadar yükselirler. Onlara ruhen bu seyahati yaptıran Rabbimiz, onların sultanı olan Hz. Muhammed (asm)'a, bu seyahati bedenen yaptıramaz mı? Yaptırmasında ne engel vardır?

Hem insan şunları düşünse, miracın gayet makul ve mümkün olduğunu, kolayca kabul eder:

Görme duygusuna sahip her insan Güneş›e, Ay›a veya bir yıldıza baktığında, nazarı bir anda o gök cismine ulaşır. Mesafenin uzunluğu, hiçbir mani teşkil etmez. Göze bu seyahati bir anda yaptıran Allah, sevgili bir kuluna bu seyahati, bedeniyle niye yaptıramasın? Haşa, Allah›ın buna kudreti mi yetmez?

Yine ilim sahibi bir insan, ilmin düsturlarına binip, yıldızların ötesini düşündüğünde; aklıyla ve hayaliyle, bir anda o mekâna varıp, araştırmasını yapabilir... Hayale bu genişliği veren ve bir anda hayali, kainatın öbür ucuna ulaştıran Allah, bir kulunu semaya neden çıkaramasın? Bir kulunun bedenine, hayalin hızını neden veremesin? Haşa, Allah bundan aciz midir?..

Yine mümin bir kul, miracını namazda yapar. Namaza girmek için **"Allahu Ekber"** dediğinde, bütün âlemleri geride bırakıp, manen Allah'ın huzuruna çıkar. Bedeni mescitte, ruhu yüksek alemlerde gezer. Mümine, namazda bu miracı manen yaptıran Allah, müminlerin imamı ve reisi olan Hz. Muhammed (asm)'a, bu miracı bedeniyle niye yaptıramasın?

**Bütün bunlardan sonra deriz ki:**

Bütün evliyanın sultanı, müminlerin imamı, cennet ehlinin reisi ve meleklerin makbulü olan Hz. Muhammed (asm)'ın bir anda miraca çıkması, o yüce âlemleri gezip görmesi ve dönmesi, gayet makuldür ve şüphesizdir.

Aklı ve imanı olanın, bunda şüphesi olmaz...

***Hz. Peygamber (asm) Efendimizin***
*Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksâ'ya,*
*bir gece yürüyüşüyle götürülmesine* ***"isra"*** *denir.*
*Oradan göklere çıkarılmasına da* ***"miraç"*** *denir.*

*İsra ve miraç kavramları farklı olsa da günlük kullanımda* ***"miraç"*** *denildiğinde, her iki olay birlikte kastedilir.*

***Bu eserde:***
*- Miraç mucizesinin ruh ve bedenle beraber olduğu ayetler ve hadislerle ispat edilmiştir.*

*- Miracın rüyada olduğu iddialarına cevaplar verilmiştir.*

*- Miraç ile ilgili bazı sorulara akli, fiziki ve mantıki cevaplar verilmiştir.*

***Özetle:*** *Miraç mucizesi, hem nakli hem de akli delillerle, ruh ve bedenle beraber olmuştur.*

Sinan Yılmaz